

ντέφι

περιοδικό για το τραγούδι κι όλας άλλα

ΗΛΙΑΣ ΤΑΜΠΑΚΕΑΣ 11-87

Ο ΑΚΗΣ ΙΑΝΟΥ ΜΙΛΑΕΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΒΑΜΒΑΚΑΡΗ

Η ΠΙΟ ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΠΑΡΕΑ
ΣΑΣ ΠΡΟΣΚΑΛΕΙ

ΣΚΙΑΘΟΥ 39 ΚΑΤΩ ΠΑΤΗΣΙΑ

ΓΙΑ ΧΟΡΟΥΣ ΚΑΙ
ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΕΙΣ:
ΤΗΛ. 2010.397

ΦΙΛΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ
ΚΑΙ ΣΤΟ ΜΕΝΟΥ
ΤΟ ΚΡΑΣΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΡΕΝΑ ΚΟΥΜΙΩΤΗ
ΠΕΤΡΟΣ ΜΗΛΑΣ
ΧΑΡΗΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ
ΕΥΑ ΓΡΗΓΟΡΑΚΗ
ΖΩΗ ΠΑΤΕΡΕΣΚΟΥ

Ο ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΗΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΕΡΜΗΣ

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΙΚΟΣ ΒΕΛΕΤΑΚΟΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΤΑΣΙΑ ΒΕΡΡΑ

ΚΛΑΡΙΝΟ **ΚΩΤΣΑΚΗΣ**
ΚΑΙ ΟΙ ΤΣΕΧΟΙ **CURSANDI**

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΦΑΙΔΩΝ ΛΙΟΝΟΥΔΑΚΗΣ

Γραφείο Έκδοσης
Σόλωνος 85-Αθήνα 106 79
ΤΗΛ.: 3629.569
Εκδότης
Σωτήρης Νικολακόπουλος
Υπεύθυνος Σύνταξης
Στέλιος Ελληνιάδης
Σ' αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν
Άκης Πάνου
Γιώργος Έξαρχος
Νίκος Σαββάτης
Στέλιος Βαμβακάρης
Θοδωρής Γκόνης
Γιάννης Έξαρχος
Πάνος Δημάκης
Γιάννα Κλειάσιου
Πάνος Πουρνάρας
Μίτση Βρασιδανοπούλου
Τάσος Φαληρέας
Εικονογράφημα
Γιάννης Καλαϊτζής
Δημόσιες σχέσεις
Πάνος Δημάκης
Ιδιοκτησία
Π. Δημάκης και Σια Ε.Ε.
Νομική Σύμβουλος
Βάσω Διαμαντοπούλου
Καλλιτεχνική Επιμέλεια
Ανδρέας Κιλιμάντζος
Θεσσαλονίκη
Νίκος Θεοδωράκης
Τσιμισκή-Π. Μελά 15
Τηλ. 265.708
Φωτοστοιχειοθεσία
Lexikon
Διδότου 26
Τηλ. 3639.387
Εκτύπωση
Μ. Κωνσταντινίδου & Σια Ο.Ε.
Μαρίνου Αντύπα 53
Τηλ. 9711.877
Ατελιέ
Αφοί Τζήφα
Σόλωνος 52
Τηλ. 3636.497
Βιβλιοδεσία
Δ. Δάλαρης & Σια Ε.Ε.
Διονύσου 1, Ν. Λιόσια
Τηλ. 5752.675
Τεύχος 14,
Φλεβάρης-Μάρτης '87
Τιμή δρχ. 200

Το σχέδιο του εξώφυλλου
είναι του Ηλία Ταμπακέα

ΝΤέφι

Χαρμάνι

- Η «κρίση» με την Τουρκία, η επιτυχία της Εθνικής μας στην Ολλανδία, η διένεξη για την Εκκλησιαστική περιουσία, η επιστροφή του Καζαντζίδη στη δισκογραφία, το νομοσχέδιο για τα ναρκωτικά, η παρουσία του Παπανδρέου στην έκθεση για τον Τσιτσάνη, η ανεργία κι ο πληθωρισμός, η άνοιξη, ο ξεπεσμός των κομμάτων και των «φορέων» εν γένει, ο διάλογος για τη γλώσσα και τα αρχαία ελληνικά, το ξήλωμα του Χαλάτση απ' την ΕΡΤ-1 και... ένα φοβερό χαρμάνι αντιφατικών καταστάσεων που μας ζαλίζει και μας πνίγει...
- ...και δεν μας αφήνει να χαλαρώσουμε και ν' αγαπηθούμε, αλλά – τελευταία – ούτε και να τραγουδήσουμε...
- ... μας οδηγεί και πάλι στα «βασικά», στο Μάρκο Βαμβακάρη που διαμόρφωσε το σύγχρονο λαϊκό τραγούδι, αλλά και στην επανάσταση του 1821 που διαμόρφωσε το νεότερο ελληνικό κράτος...
- ... μέσα από την ανάγκη μας να ξαναβρούμε ό,τι μας ενώνει βαθύτερα, μπροστά σ' ένα μέλλον θαμπό και αβέβαιο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΧΟΛΙΑ	2
ΑΦΙΕΡΩΜΑ	
Μάρκος Βαμβακάρης, 15 χρόνια από το θάνατό του	11
Ο Μάρκος ήταν η Αρχή	12
ο Άκης Πάνου μιλάει για τον Βαμβακάρη	
Σφουγγάρα στην Κοκκινιά	18
Οι δίσκοι του Μάρκου στην αγορά	20
Πρέπει να 'ρθει η Δεξιά;	22
Μερικές σκέψεις του Τάσου Φαληρέα	
James Brown: Φώναξέ το δυνατά	25
Polyphone: η μεγάλη μικρή Εταιρεία	32
Ross Daly: Ένας Ιρλανδός κόλησε στην Κρήτη	34
Εικονογράφημα του Γιάννη Καλαϊτζή	42
1821 Μύθος, Θρύλος και αλήθεια	45
Αγάπα με, Σκότωσέ με! (Β' μέρος)	52
Στο στούντιο	59
BINTEO	60
BIBΛΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ	62
Γιάννης Λεμπέσης: Ζυμώθηκα με τη βυζαντινή μουσική	64
Δισκογραφία	65
ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΑΙ... ΑΛΛΑ	67
Δισκοκριτική	68

η μεγάλη φωνή της παπαδοπούλου σε μεγάλα τραγούδια

ΠΙΤΣΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΥ ΜΟΥ ΧΑΡΑΞΕΣ ΠΟΡΕΙΑ
ΣΤΟ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ
ΕΡΩΤΑ ΜΟΥ ΑΓΙΑΤΡΕΥΤΕ
ΓΚΡΕΜΙΣΤΑ
ΤΗΣ ΤΑΒΕΡΝΑΣ ΤΟ ΡΟΛΟΙ
ΜΕ ΤΕΛΕΙΩΣΕΣ
ΚΑΙ, ΠΑΜΕ ΜΙΑ ΒΟΛΤΑ
ΣΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ!

από την

Columbia

ΜΠΑΡ

DASARO

ΠΕΡΙΣΤΡΑΦΙΜΟΣ 150

Σ ΕΛΑΤΗΣΗ

ΤΗΛ. 5482.803

Φώναξε το ΔΥΝΑΤΑ!

του ΝΙΚΟΥ ΣΑΒΒΑΤΗ

«Η

μουσική μου είναι ψυχή, γεννάει επικοινωνία, είναι παγκόσμια, ούτε λευκή ούτε μαύρη. Δίνω ένα μήνυμα στους ανθρώπους κι εκείνοι μπορούν να με νιώσουν.

Η μουσική μου έχει την ενέργεια των καταπιεσμένων όχι μόνο των μαύρων αλλά και των λευκών που τους καταπιέζουν λευκοί. Τραγουδώ και γι' αυτούς».

Πρόσφατη δήλωσή του Τζέιμς Μπράουν στη διάρκεια μιας ευρωπαϊκής περιοδείας.

1. Η επιστροφή

Μοιραία η επιστροφή του Τζέιμς Μπράουν είναι δεμένη με κάποια παράδοξα. Η ίδια η επιστροφή του είναι παράδοξη. Ξαφνικά, στα μέσα της δεκαετίας χωρίς ταυτότητα, ο νονός της σόουλ, ο άνθρωπος που έβαλε το Α στο Φανκ, που μπορεί να είναι πενήντα τριών αλλά και πενήντα οκτώ χρόνων, ξαναπαίρνει τη θέση του στη σκηνή. Με την ίδια τη θρησκευτική φλόγα του γκόσπελ που κόβεται σε χίλια κομμάτια από την πιο καθαρά Αφροαμερικάνικη μέθοδο του Ρυθμού. Με την ίδια αγάπη στα πνευματικά μηνύματα που λυτρώνει όλους τους επιζώντες της σόουλ από το «αμάρτημά τους» να εξημερωθούν. Με το ίδιο επείγον χορευτικό στιλ και τα ίδια κραυγαλέα γαλάζια μπροκάρ στο βίντεο κλιπ του *Living in America*. Ο Τζέιμς Μπράουν μπαίνει στη δεκαετία του ογδόντα με τους δικούς του όρους.

Οχι, όμως, ακριβώς. Το *Unity* με τον *Afrika Bambaataa* έσκασε το 1984 σαν βόμβα και σαν ποιητική δικαιοσύνη. Ήταν η ζούγκλα του Μπρονξ, οι-ολο-νύκτιοι-μαραθώνιοι-χορού-όπου-η-βία-του-δρόμου-μετα-μορφωνόταν-σ' -ένα-παράξενο-μιούζικαλ-συμφιλίωσης-του-πανκ-του- φανκ-και-του-ευρωπαϊκού-μινιμαλισμού. Ήταν με δυο λόγια η γενιά του μπητ-μποξ σε αρμονία κι ενότητα με το γενάρχη της. Κι ήταν η ίδια κίνηση με τραγούδια όπως το *King Heroin*, το *Say it Loud I'm Black and I'm Proud* με συνθήματα όπως «Μη φεύγετε από τα σχολεία, χωρίς μόρφωση είσαστε σχεδόν νεκροί»: ο Τζέιμς Μπράουν μιλούσε κατ' ευθείαν στους νέους του γκέτο και προσπαθούσε να τους υψώσει από τους υπονόμους στην καθαρότητα και τον αυτοσεβασμό. Ο κύκλος — μαζί με δυο (ή τρεις) γενιές του φανκ — έκλεινε με την ίδια πολιτική. Πώς όμως να συμφωνήσουν οι πιο ώριμοι παραλήπτες του μηνύματος του *Living in America* με τη ρηχή του αισιοδοξία; Τι σήμαινε για τον ίδιο τον Τζέιμς Μπράουν το τραγούδι που επιβεβαίωσε την επιστροφή του μέσα στο 1985;

«Το σπίτι μας είναι πάντα καλό μέρος. Κι η Αμερική είναι σήμερα καλύτερη από ποτέ. Εξ αιτίας όλων αυτών των ανθρώπων σαν τον Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ, τους Κένεντυ, τις επαναστατικές ομάδες του '60 και του '70 που πέρασαν τα μηνύματά τους, σαν τους Μαύρους Πάνθηρες ας πούμε. Όλοι είχαν κάποιο μήνυμα να περάσουν και νομίζω ότι η χώρα καλύτερεψε γιατί καθήσαμε και το ακούσαμε.

Σήμερα οι άνθρωποι ζουν μαζί πολύ καλύτερα από ποτέ. Δε βλέπεις σχεδόν πουθενά και ποτέ ένα «σήμα» που να σε σταματάει για το χρώμα ή τη θρησκεία σου».

Στην αρχή ο Τζέιμς Μπράουν είχε απορρίψει το τραγούδι. Ύστερα πρόβαλε τη δική του αισιοδοξία πάνω στο προπαγανδιστικό σενάριο του Ρόκυ και βρήκε ένα βαθύτερο μήνυμα που του ταίριαζε προσωπικά εξορκίζοντας όλα τα ρεηγκανικά κακά: «Το Ρόκυ τονίζει ότι αυτό που λείπει από τις υπερδυνάμεις είναι η κατανόηση. Κι αυτό είναι πολύ, μα πολύ σημαντικό. Αν κατ'άφερναν να καθήσουν και να συζητήσουν σοβαρά, πιστεύω ότι όλα τα προβλήματα θα έσβηναν» (Τζέιμς Μπράουν, συνέντευξη στον Τζον Άμπυ, *Blues & Soul* 453). Όμως πέρα από τις ιδεολογικές εκτιμήσεις (σοφές ή αφελείς) του ίδιου, η βιομηχανία του δίσκου είχε ξανα-νοιάξει τις πόρτες της στον Τζέιμς Μπράουν, δίνοντας του την ουδέτερη θέση σ' ένα σάουντρακ. Και στρατολογώντας μουσικούς και παραγωγούς του ροκ να μελετήσουν και να αναπαράγουν το στιλ του κλασικού Τζέιμς Μπράουν, πρότεινε φέτος το *Gravity*, το πρώτο πλήρες άλμπουμ του νονού της σόουλ εδώ και πολύ καιρό.

Το *Gravity* είναι όπως λέει κι ο τίτλος του μια πολύ σοβαρή κατάσταση. Η έννοια της βαρύτητας, του να ξέρεις πού πατάς είναι πολύ σημαντική για τον Τζέιμς Μπράουν από την εποχή του *Don't be a Drop-Out* ή του *Get on the Good Foot* αν προτιμάτε. Η βαρύτητα όμως ενός ήχου-τοίχου ροκ, που τυλίγει αυτό το μήνυμα στο δίσκο είναι λίγο ανησυχητική: μια λευκή απειλή σ' ένα από τα πιο μαύρα κι απόλυτα στιλ του φανκ. Λέγεται ότι ο Τζέιμς Μπράουν δεν είναι ενθουσιασμένος μ' αυτή τη «βαρύτητα» ούτε και με τη στρατηγική της εταιρίας που την προϋποθέτει. Κι ακόμη περισσότερο οι μουσικοί του, που είναι χρόνια μαζί του στο δρόμο κι είδαν ότι εξαιρέθηκαν από τη θριαμβευτική επιστροφή του αρχηγού τους.

Λέει ο Τόνυ Κουκ, ο πρώτος ντράμερ του Τζέιμς Μπράουν τα τελευταία δέκα χρόνια: «Αυτό που έκαναν είναι να μας μελετήσουν ενώ δουλεύαμε. Ήρθαν στις εμφανίσεις μας, μας παρακολούθησαν, μας μαγνητοφώνησαν κι ύστερα πήγαν κι έστησαν το δίσκο. Μας έβαλαν ακόμη και στο βίντεο. Όταν ακούς αυτά τα ντραμς ακούς το παίξιμό μου μόνο που δεν παίζω εγώ, είναι το στιλ μου. Κι όλα αυτά τα σχήματα της κιθάρας και τα θεματάκια των πνευστών ξέρεις από πού προέρχονται...» Από τους παλιούς συνεργάτες του Τζέιμς Μπράουν, που όλο κι έλπιζαν σε μια αναβίωση του συγκροτήματος των *JB'S*, μόνο ο Μέησιο Πάρκερ ο (αλτο) σαξοφωνίστας παίζει σε δυο κομμάτια του δίσκου.

Κανείς λοιπόν δε φρόντισε για την πραγματική επιστροφή του Τζέιμς Μπράουν που δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς το συγκρότημά του. Γιατί οι δίσκοι της κλασικής του περιόδου ('62-'76) αφήνουν πολύ χώρο στους μουσικούς ν' αυτοσχεδιάσουν «τζαζέ» κομμάτια συγκρατημέ-

Στα μέσα της δεκαετίας του '70 ο James Brown άφησε μουστάκι, που όμως δεν κράτησε πολύ.

νης μανίας κάτι σαν ξαφνικές σεξουαλικές παρακρούσεις του Τζίμυ Σμιθ που προσπαθεί να γλυτώσει μέσα από τα πλήκτρα. Ειρωνικά, μέσα στον ίδιο το χρόνο, βγήκε μια συλλογή από υλικό που ο Τζέιμς Μπράουν κυκλοφορούσε στις ανεξάρτητες εταιρίες δείχνοντας τι μπορούσε να κάνει αυτό το γκρουπ. Μέσα από τ' αυλάκια του *James Brown's Funky People* η λαθαρότητα κι η ομορφιά του στυλ είναι σχεδόν χειροπιαστή. Κι η αυτοσυγκράτηση των μουσικών είναι μίλια μακριά από τις φανφάρες και τους σπληνταρισμένους ρυθμούς του *Gravity*. Αλλά ήταν αναπόφευκτο στην εποχή όπου οι δίσκοι σχεδιάζονται όπως τα ρούχα και τα βίντεο κλιπ, ο Τζέιμς Μπράουν έπρεπε να βρει μια καινούρια «γραμμή». Το σπουδαίο είναι ότι ακόμα έχει τη δύναμη να ξεπερνάει όλα τα πατρών που του δίνουν.

Το αρνητικό στο *Gravity* δεν είναι τελικά το ροκ-περιτύλιγμα στη μουσική του Τζέιμς Μπράουν που αποφάσισε ο παραγωγός του Νταν Χάρτμαν. Το αρνητικό, για παράδειγμα, δεν είναι το αναπόφευκτο ντουέτο με την - ευτυχώς - διακριτικά αθέατη Άλισον Μόγιετ, στο *Let's Get Personal*. Το αρνητικό είναι η προοπτική που βάζει τον Τζέιμς Μπράουν: μια προοπτική ομοιόμορφη με την προοπτική όλων των μεγάλων επιζώντων της σόουλ από την παρακμή της ντίσκο και την αναταραχή του ραπ. Είναι πια φανερό. Η σόουλ μπορεί να έχει επιστρέψει αλλά μόνο όταν χωράει σε δύο κανάλια. Από τη μια μεριά, οι καινούριοι σπρώχνονται να ξεκινήσουν από εκεί που σταμάτησε ο Μάρβιν Γκέι (υπάρχουν εκατομμύ-

ρια εκδοχές του *Sexual Healing* τριγύρω) λες κι όλος ο κόσμος έγινε ένα πελώριο κρεβάτι με χρυσά σεντόνια. Είναι αυτή η πλευρά της σόουλ που από τη φιληδονία της πολύ εύκολα μπορεί να γλυστρήσει στο *easy listening*, στην εύκολη μουσική. Δηλαδή, στην πληχτική ουδετερότητα. Οι παλιοί την ίδια στιγμή πρέπει να προσποιηθούν ότι το παρελθόν τους δεν υπάρχει πια σαν μαύρο-κόντρα-στο-λευκό. Το παρελθόν του ροκ και της σόουλ γίνεται ομοιόμορφο σαν παρελθόν της Δισκογραφίας. Κι έτσι η Αρήθα βρίσκει τους Γιουρίθμικς, τον Τζωρτζ Μάικελ και τον Κηθ Ρίτσαρντς, ο Μπρους Σπρίνγκστεν τραγουδάει Έντουν Σταρ, ο Μπόουι κάνει φωνητικά με την Τσάχα Καν και τον Λούθερ Βάντρος, κι οι Ρόλινγκ Στόουνς ξεπληρώνουν το χρέος τους στον Μπόμπυ Γουόμακ με την ηχογράφηση του *Harlem Shuffle*. Όλα είναι το ίδιο, αυτό είναι το τελικό μήνυμα σε μια εποχή όπου οι μοντερνισμοί σβήνουν γρήγορα σαν πυροτεχνήματα νοσταλγείας και το βίντεο έχει κάνει το τραγούδι διακοσμνητικό-διαφημιστικό. Κι αυτή η μαζική επιστροφή του παρελθόντος είναι η καλύτερη εκδίκησή του στην ουδετερότητα του παρόντος.

2. Το παρελθόν

Ο Τζέιμς Μπράουν αντίθετα δε θέλει να ξεχάσει το παρελθόν του. Ακόμα ζει στην Ωγκάστα, στη μικρή πόλη της Τζόρτζια που μεγάλωσε κι είναι περήφανος που κάποιοι ετοιμάζουν τη βιογραφία του, άλλο ένα τυπικά αμερικάνικο παραμύθι: από τα κουρέλια στα πλούτη. Ακόμη και στις πιο πρόσφατες συνεντεύξεις του τονίζει πέρα από τα όρια του κλισέ πως μεγάλωσε μέσα σε τρομακτική φτώχεια. «Ο πατέρας μου ήταν στο στρατό κι όταν απολύθηκε είχε την ευκαιρία να πάει σε σχολείο δωρεάν. Δεν πήγε, με τίποτα, δεν ήθελε να μάθει. Σήμερα δεν ξέρει τίποτα κι εγώ τον αγαπώ μέχρι θανάτου γιατί είναι πατέρας κι αίμα μου αλλά είναι αγράμματος... Όταν έπρεπε να μάθει χαρτόπαιζε... Η γιαγιά μου του βούταγε τα λεφτά από το τραπέζι για να μου πάρει κανένα εσώρουχο...» (συνέντευξη στο *Face*, Νο 55). Ούτε όμως και ο ίδιος κατάφερε σαν έφηβος να έχει καμιά σπουδαία εκπαίδευση. Μέχρι τα δεκάξη του έκανε διάφορα σπορ μπέιζμπολ, φούτμπολ ή μποξ, ύστερα μπλέχτηκε σε μια κλοπή και κατέληξε στο αναμορφωτήριο Άλτο κοντά στην Τόκοα της Τζόρτζια. Στα είκοσί του το 1953, καταφέρνει να βγει για καλή διαγωγή και γιατί του είχε βρει εργασία η οικογένειά του τραγουδιστή γκόσπελ Μπόμπυ Μπερντ, που ο Μπράουν γνώρισε σαν αντίπαλό του σ' έναν αγώνα μπέιζμπολ της κοινότητας.

Με την απόλυσή του, όμως, δεν ήρθε και η τύχη. Μέσα σε λίγες μέρες τράκαρε το τζίπ του αφεντικού του στην εταιρία Λώσον και ξαναβρέθηκε στα δικα-

στήρια. Με πολύ κόπο κατάφερε να γλυτώσει μια καινούρια καταδίκη και τότε αποφάσισε να ρίξει όλο το ενδιαφέρον του στο τραγούδι. Έγινε μέλος της χορωδίας γκόσπελ και τραγουδούσε με την αδελφή του Μπόμπυ Μπερντ στην εκκλησία. Σχεδόν ταυτόχρονα άρχισε να κάνει πρόβες με το συγκρότημα του Μπερντ, The Gospel Starlighters. Το συγκρότημα με τραγουδιστή τον Τζέιμς Μπράουν στράφηκε στο ρυθμ-εντ-μπλουζ κι άρχισε να κάνει τοπικές εμφανίσεις στην περιοχή μ' ένα ρεπερτόριο από δημοφιλή τραγούδια της εποχής των Five Royales, Midnighters, Spaniels και Clovers. Μελετώντας τους κλασικούς του ρυθμ-εντ-μπλουζ και παίζοντας δεξιά κι αριστερά κάποια στιγμή προσπάθησαν ν' αρπάξουν την ευκαιρία από τα μαλλιά. Πήδηξαν στη σκηνή σ' ένα διάλειμμα ενός κοντσέρτου του Λιτλ Ρίτσαρντ στο κλαμπ «Μπίλ'ς Ραντεβού» και τα 'δωσαν όλα.

Τα υπόλοιπα, όπως λένε, είναι Ιστορία ή μάλλον η αργή προετοιμασία για την Ιστορία. Ο μάνατζερ του Λιτλ Ρίτσαρντ ενδιαφέρθηκε για το συγκρότημα, τους έδωσε δουλειά σ' ένα κλαμπ στο Μέηκον, δεν πολυσχολήθηκε όμως μαζί τους γιατί είχε να φροντίσει την καριέρα του Λιτλ Ρίτσαρντ. Εκείνη την εποχή το συγκρότημα είχε αλλάξει σύνθεση κι είχε πάρει το όνομα Flames και μετά The Famous Flames. Το Νοέμβρη του 1955 στο στούντιο ενός τοπικού ραδιοφωνικού σταθμού ηχογράφησαν ένα «ντέμο» του Please, Please, Please. Σύμφωνα με τον Μπόμπυ Μπερντ βάσισαν την εκτέλεση του τραγουδιού στο ρεφράιν του Baby Please Don't Go του τοπικού συγκροτήματος του Μπίλ Τζόνσον. Ο Τζόνσον με τη σειρά του, είχε βασιστεί στο Turn Your Lamp Down Low του Μπίλυ Ράιτ, ενός τοπικού αστεριού της Τζώρτζια, που είχε επηρεάσει όμοια τον Τζέιμς Μπράουν και τον Λιτλ Ρίτσαρντ.

Μοιραία η καριέρα του Τζέιμς Μπράουν διασταυρώνεται με την καριέρα του Λιτλ Ρίτσαρντ μέχρι σήμερα. Ακόμη και το 1986, το έτος Τζέιμς Μπράουν, ήταν το έτος της επιστροφής και του Λιτλ Ρίτσαρντ. Όμως, λές και η μαύρη σκηνή δεν μπορούσε να αντέξει δυο τόσο τρομερές εκρήξεις ενέργειας, έπρεπε ο Λιτλ Ρίτσαρντ ν' αποσυρθεί από το ροκ τον Οκτώβρη του '57 για ν' αρχίσει ο Τζέιμς Μπράουν την άνοδό του. Εδώ και ένα χρόνο ηχογραφούσε με την δισκογραφική εταιρία King του Οχάιο, μια από τις πιο καλοστημένες κι αυτάρκειες σε μέσα ανεξάρτητες αμερικάνικες εταιρίες δίσκων, που είχε πάρει τον Τζέιμς Μπράουν από το ντέμο Please, Please, Please. Στην αρχή του '57 η εταιρία έβαλε τον Μπράουν στο ίδιο πρόγραμμα ενός μεγάλου κοντσέρτου στο Νιου Τζέρσυ, όπου έπαιζαν ο Λιτλ Ρίτσαρντ, ο Φατς Ντόμινο κι ο Ρέυ Τσαρλς. Και προς το τέλος του '57, όταν ο Λιτλ Ρίτσαρντ τα παράτησε, ο Τζέιμς Μπράουν ανάλαβε να εμφανιστεί σε συναυλίες αντ' αυτού στις νότιες πολιτείες με μέλη από τα συγκροτήματα του: από τους Dominions

και τους Upsetters. Επειδή έκανε αυτά τα κοντσέρτα η εταιρία του έδωσε μια ακόμη ευκαιρία. Γιατί όσο κι αν η καριέρα του Μπράουν πήγαινε καλά στις ζωντανές εμφανίσεις, δισκογραφικά πήγαινε από το κακό στο χειρότερο. Με την εχθρότητα του προέδρου της King Σ. Νέηθαν δεδομένη και – κυρίως – επειδή δεν κατάφερε να ακολουθήσει την επιτυχία του Please, Please, Please με κάτι ανάλογο ήταν λογικό πως έπρεπε να έρθει ο Ιούνιος του '58 για να αποπειραθεί με δικά του έξοδα να κάνει την τελευταία του προσπάθεια. Να ηχογραφήσει ένα δεύτερο αργό, υπνωτικό γκόσπελ-ρυθμ εντ μπλουζ το Try Me που – ύστερα από εννιά αποτυχίες – θα γινόταν πολύ γρήγορα επιτυχία, επιβεβαιώνοντας ότι ο Τζέιμς Μπράουν δε θα έφευγε γρήγορα από τη σκηνή.

3. Ο θρίαμβος

Στην ιστορία του Τζέιμς Μπράουν τα πιο κρίσιμα χρόνια ήταν το 1959-61. Άρχισε το '59 αδέβαιος, με δυο επιτυχίες που κανείς δεν ήξερε αν θα επαναληφθούν, με τον επαρχιωτισμό του τοπικού μουσικού που παλεύει ακόμη με τις επιρροές και με τον ερασιτεχνισμό του. Και τέλειωσε το '61 έχοντας σβήσει μια ολόκληρη εποχή του ρυθμ εντ μπλουζ σχεδόν μόνος του, σαν αρχηγός της πιο λαμπερής και δυναμικής δεκαετίας της σόουλ. «Άρχισα να πιάνω μια διαφορετική αίσθηση κι αυτό μου άνοιξε τα μάτια για τα καλά. Όσο ζούσα στο νότο έγραφα τραγούδια ενός στυλ αλλά τη στιγμή που άρχισα να βλέπω διαφορετικά πράγματα, το μυαλό μου διασταυρώθηκε με καινούριες ιδέες κι έγινα ένας αληθινός στοχαστής πόλης». Βασίζοντας τις εμφανίσεις του στα γρήγορα κομμάτια κι εφευρίσκοντας καμιά τριανταριά διαφορετικούς αθλητικούς χορούς, αφήνοντας την υπερβολή της ενέργειάς του να ξεσπάσει και οργανώνοντας τα σώου του με τη μεγαλύτερη αγάπη στο ενδυματολογικό κιτς που πέρασε ποτέ από τη σώου μπίζνες, ο Τζέιμς Μπράουν ήταν για τη δεκαετία του '60 το κλειδί που άνοιγε όλες τις πόρτες. Ο πιο εμπορικός καλλιτέχνης της σόουλ με το πιο αναγνωρίσιμο, επαγγελματικό κι εξαντλητικό στυλ που είχε γίνει μέχρι τότε.

Υπήρχε μια εποχή που οι κατάλογοι των επιτυχιών ήταν γεμάτοι από τίτλους του Τζέιμς Μπράουν που ανεβοκατέβαιναν σαν ασανσέρ για τις πρώτες θέσεις. Μέχρι σήμερα ο Τζέιμς Μπράουν καυχιέται ότι έχει ηχογραφήσει 900 δίσκους (απ' αυτούς οι 40 πούλησαν πάνω από ένα εκατομμύριο) κι ότι ήταν ο μόνος μαύρος που έφτασε να έχει τέσσερα προσωπικά αεροπλάνα. Δεν είναι και λίγα για ένα παιδί που γεννήθηκε στην αγροτική φτώχεια κι έζησε είκοσι χρόνια μέσα κι έξω από τη μιζέρια και τις φυλακές. Κι όλα αυτά χωρίς να θυσιάσει

Ο James Brown με την γυναίκα του Alfie: «Δεν την μοιράζομαι με κανένα».

τίποτα από την άποψή του για τη μουσική. Την επιθετική αφροαμερικάνικη ουσία του φανκ που ανακάλυψε μετά το Night Train και το I've Got Money, τα πολιτικά μηνύματα που τραγούδησε στο Say it Loud, I'm Black and I'm Proud και στο Don't Be a Drop Out (που τον έφερε στο Λευκό Οίκο), το γυμνό σεξουαλισμό του Sex Machine και την καθαρή μανία του Give it up or Turn it a Loose, που γέννησε καινούριες μουσικές επαναστάσεις πολύ μακριά από την Αμερική: στο Λάγκος της Νιγηρίας με το Αφρο-μπητ του Φέλα Κούτι.

Κι αυτό είναι το πιο σημαντικό στη μουσική του Τζέιμς Μπράουν. Πέρα από την εκπληκτική υλική της επιτυχία, ο κλασικισμός της ήταν μια μεταδοτική υγεία που περνούσε μέσα από όλους τους άλλους και τους μεταμόρφωνε. Ακούστε τον Τζέιμς Μπράουν μέσα στον Σλάυ Στόουν, στον Στήβι Γούντερ, τους Ohio Players, το διαστημικό στρατό των τρελών σουρεαλιστών που παίζουν στα σχήματα του Τζωρτζ Κλίντον. Ακούστε τον Τζέιμς Μπράουν μέσα από τα εξαντλητικά σε ενέργεια συγκροτήματα go-go από την Ουάσινγκτον και τη μουσική τους που ηχεί σαν μια ξετρελαμένη από την αγγελόςκονη μεταμόρφωση του νονού της σόουλ. Ακούστε τον Τζέιμς Μπράουν μέσα στους Zapp ή τον Πρινς, δείτε τον στις χορευτικές ρουτίνες του Μάικλ Τζάκσον. Κι ακούστε τον και μέσα στη βίαιη επανάσταση του δρόμου, που ξεκίνησαν οι συμμορίες του Μπρονξ μέσα από τον Afrika Bambaataa, τον L.L. Cool J. και τον Κέρτις Μπλόου. Ακούστε τον Τζέιμς Μπράουν παντού.

Μόνο ο χαρτονένιος ρομαντισμός της ντίσκο κλόνισε λίγο το νονό της σόουλ από την παντοδυναμία του, οι πλαστικές μουσικές για πλαστικούς ανθρώπους που άρχισαν να κυριεύουν τις πίστες αμέσως μετά το Payback, το καλύτερο άλμπουμ του Τζέιμς Μπράουν για τη χειρότερη δεκαετία του. Και σήμερα ακόμη, ύστερα από τριάντα χρόνια η επανάσταση συνεχίζεται. Μια επανάσταση που κρατάει τριάντα χρόνια τι τρέλα είναι αυτή; Πολύ λίγοι εκτός από τον Τζέιμς Μπράουν μπορούν να διεκδικήσουν μια τέτοια τιμή στον εφήμερο κόσμο της βιομηχανίας του δίσκου. Πες το επιμονή, πες το ικανότητα, πες το τρέλα ή ίσως καθαρή τύχη, το παράδοξο, όμως, εξακολουθεί. Ακόμη και σήμερα ο Τζέιμς Μπράουν απελευθερώνει το σώμα των ανθρώπων με το χορό και γεμίζει την ψυχή τους με τη φλόγα της δικής του ψυχής. Ο ίδιος ερμηνεύει αυτό το παράδοξο με την Εξήγηση των Εξηγήσεων:

«**Ν**ιώθω τα κρουστά παντού ακόμη κι η κιθάρα ηχεί σαν τύμπανο στ' αυτιά μου. «Κι ακόμη πιο καθαρά γι' αυτούς που δεν έχουν καταλάβει ότι ο Ρυθμός είναι Θεός. «Δίνω στους ανθρώπους ένα θρησκευτικό μήνυμα. Είμαι αληθινά πιστός κι ο Θεός είναι στη μουσική μου. Έρχεται πριν απ' όλα κι όλα τ' άλλα ακολουθούν». Και δεν μπορούμε να μην τον πιστέψουμε...

Βασιλιάς της Ψυχής, Μάστορας του Ρυθμού, Κυρίαρχος του Χρόνου. Καλή δεκαετία του ενενήντα κύριε Τζέιμς Μπράουν. Είμαι σίγουρος ότι θα τα ξαναπούμε.

ΑΛΜΠΟΥΜ ΣΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑ KING

K 610 Γενάρης '59. **PLEASE PLEASE PLEASE** (δεκαέξη τραγούδια ηχογραφημένα από το Φλεβάρη του '56 ως το Σεπτέμβρη του '58).

K 635 τέλος του '59. **TRY ME** (δεκαέξη τραγούδια από την ίδια περίοδο).

K 683 προς το τέλος του '60. **THINK** (δώδεκα ηχογραφήσεις από το Γεν. του '59 ως το Σεπτ. του '60).

K 743 στα μέσα του '61. **THE AMAZING JAMES BROWN** (δώδεκα ηχογραφήσεις Σεπτ. '60 - Φλε. '61).

K 771 στο τέλος του '61. **JAMES BROWN PRESENTS HIS BAND/ NIGHT TRAIN** (δώδεκα οργανικά κομμάτια ήχογρ. μεταξύ Οκτώβρη '60 - Ιούνη '61).

K 780 Φλεβ. '62. **SHOUT AND SHIMMY**. (Δώδεκα τραγούδια, ηχογραφήσεις από Οκτ. '57 ως Ιούνη '61, μερικές επανακυκλοφορίες από τα προηγούμενα). Στην Αγγλία κυκλοφόρησε σαν **MR EXCITEMENT** Ιούλ. '67.

K 804 τέλος '62. **JB AND HIS FAMOUS FLAMES TOUR THE USA** (12 κομμάτια τα έξη οργανικά ηχογραφημένα από το Φλεβάρη του '61 ως τον Ιούλη '62).

K 826 Γενάρης '63. **LIVE AT THE APOLLO** (Αυθεντική ζωντανή ηχογράφηση στο θέατρο Απόλλο της Ν.Υ. τον Οκτ. '62).

K 851 μέσα '63. **PRISONER OF LOVE** (Έντεκα κομμάτια από Ιούλ. '62 - Δεκ. '62).

K 883 Φλεβ. '64. **PURE DYNAMITE/LIVE AT THE ROYAL** (ζωντανές ηχογραφήσεις και δυο τραγούδια στο στούντιο).

S 67054 μέσα '64. **SHOWTIME** (Έντεκα ηχογραφήσεις στο στούντιο με θόρυβο ακροατηρίου).

K 909 μέσα '64. **PLEASE PLEASE PLEASE** (επανακυκλοφορία).

S 67057 μέσα '64. **GRITS AND SOUL** (δέκα οργανικά κομμάτια από τις αρχές του '64).

S 67058 τέλος '64. **OUT OF SIGHT** (δώδεκα κομμάτια ηχογραφήσεις '64. Αποσύρθηκε σε μερικές μέρες από την κυκλοφορία).

K 919 τέλος του '64. **THE UNBEATABLE JAMES BROWN/16 HITS**

K 938 τέλος του '65. **PAPA'S GOT A BRAND NEW BAG** (12 τραγούδια, τα δυο μέρη του ομώνυμου και δέκα επανακυκλοφορίες).

K 946 Γενάρης '66. **I GOT YOU (I FEEL GOOD)** (12 τραγούδια, τα δέκα επανακυκλοφορίες).

S 67072 Φλεβ. '66. **JB PLAYS JB TODAY AND YESTERDAY** (έντεκα οργανικά κομμάτια ήχογρ. το '65).

K 961 μέσα '66. **MIGHTY INSTRUMENTALS** (12 οργανικά κομμάτια ηχογραφημένα από το 1960-65).

S 67080 μέσα του '66. **JB PLAYS NEW BREED** (The Boo-ga-loo) (9 οργανικά κομμάτια ηχογραφημένα το '65).

K 985 Ιούλ. '66. **IT'S MAN'S MAN'S MAN'S WORLD** (12 τραγούδια, τα 8 επανακυκλοφορίες).

K 1010 Νοέμβ. '66. **CHRISTMAS SONGS** (12 τραγούδια, ηχογραφήσεις του Οκτώβρη '66).

S 67084 τέλος του '66. **HANDFUL OF SOUL** (10 οργανικά κομμάτια ηχογραφήσεις του '66).

S 67087 Φλεβ. '67. **THE JAMES BROWN SHOW** (Αυθεντική ζωντανή ηχογράφηση του '66 διάφορων καλλιτεχνών στη ρεβύ του Τζέιμς Μπράουν).

K 1016 Απρίλης '67. **RAW SOUL** (12 τραγούδια, δυο του '64, τα υπόλοιπα ηχογραφημένα από Απρίλη του '66 ως το Γενάρη του '67).

S 67093 Μάης '67. **JB PLAYS THE REAL THING** (8 οργανικά κομμάτια, ηχογραφημένα το '66).

K 1018 Ιούνης '67. **LIVE AT THE GARDEN** (Αυθεντική ζωντανή ηχογράφηση στο Νιου Τζέρσυ το Γενάρη του '67).

K 1020 Ιούλης '67. **COLD SWEAT** (12 τραγούδια, έξη του '64, έξη ηχογραφημένα από Γενάρη '67 ως το Μάη του '67).

K 1024 Φλεβ. '68. **JB PRESENTS HIS SHOW OF TOMORROW** (12 ηχογραφήσεις, 2 του Τζέιμς Μπράουν, τα υπόλοιπα από τους καλλιτέχνες της επιθεώρησής του).

K 1030 Μάρτης '68. **I CAN'T STAND MYSELF (WHEN YOU TOUCH ME)** (12 ηχογραφήσεις από το Γενάρη ως τον Οκτώβρη του '67).

K 1031 Ιούνης '68. **I GOT THE FEELIN'** (12 ηχογραφήσεις από το Μάρτη του '67 ως το Μάρτη του '68).

K 1034 Αύγουστος '68. **JB PLAYS NOTHING BUT SOUL** (6 οργανικά κομμάτια ηχογραφημένα από το '67-'68).

K 1022 Αύγουστος '68. **LIVE AT THE APOLLO, VOL. 2** (διπλό άλμπουμ, αυθεντική ζωντανή ηχογράφηση στο θέατρο Απόλλο της Ν.Υ. 25.6.67).

S 67109 Σεπτ. '68. **JB SINGS OUT OF SIGHT** (επανακυκλοφορία του S 67058 χωρίς ένα τραγούδι).

K 1038 Δεκ. '68. **THINKING ABOUT LITTLE WILLIE JOHN AND A FEW NICE THINGS** (6 τραγούδια, 6 οργανικά, ηχογραφήσεις '68).

K 1040 Δεκ. '68. **A SOULFUL CRISTMAS** (12 τραγούδια, ηχογραφημένα από τον Αύγουστο ως τον Οκτώβρη του '68).

K 1047 Απρ. '69. **SAY IT LOUD, I'M BLACK AND I'M PROUD**. (12 τραγούδια, ηχογραφημένα από το Σεπτέμβρη του '67 - Σεπτέμβρη του '68).

K 1051 Μάης '69. **GETTING DOWN TO IT**. (12 κομμάτια ηχογραφημένα με το Τρίο Ντη Φελίς από Δεκ. '68 - Φλεβ. '69).

K 1055 Αύγ. '69. **THE POPCORN** (10 οργανικά κομμάτια ηχογραφημένα το '68).

K 1063 Αύγ. '69. **IT'S A MOTHER** (12 κομμάτια ηχογραφημένα από Ιούνη του '67 - Ιούλη του '69).

K 1092 Γεν. '70. **AIN'T IT FUNKY** (7 οργανικά κομμάτια ηχογραφημένα από το '66-69).

K 1100 Απρίλ. '70. **SOUL ON TOP** (11 κομμάτια με την ορχήστρα του Λούι Μπέλσον, ήχογρ. το Νοέμβρη του '69).

K 1095 Ιούν. '70. **IT'S A NEW DAY - LET A MAN COME IN** (9 κομμάτια ηχογραφημένα από τον Οκτώβρη του '68 ως το Γενάρη του '70).

K 1115 Σεπτ. '70. **SEX MACHINE** (διπλό άλμπουμ, το μισό γνήσια ζωντανά ηχογραφημένο και το άλλο μισό ηχογραφημένο στο στούντιο με το θόρυβο του κοινού ανάμεσα στα κομμάτια Οκτ. '69, Ιουλ. '70).

K 1124 Δεκ. '70. **HEY AMERICA** (8 κομμάτια, ηχογραφημένα τον Οκτ. '70).

K 1127 Γεν. '71. **SUPER BAD** (6 ηχογραφήσεις στο στούντιο με το θόρυβο του κοινού από πάνω, από Δεκ. '68-Ιούνη '70).

K 1110 Απρ. '71. **SHO IS FUNKY DOWN HERE** (6 οργανικά κομμάτια με το τρίο του Ντέιβιντ Μάθιους, ηχογραφημένα το Φλεβάρη του '70).

ΑΛΜΠΟΥΜ ΣΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑ POLYDOR

PD 4054 Αύγ. '71. **HOT PANTS** (4 κομμάτια, ηχογραφημένα από τον Απρίλη του '71 ως τον Ιούλη του '71).

PD 3003 Δεκ. '71. **REVOLUTION OF THE MIND (LIVE AT THE APOLLO, VOL. 3)**. (Διπλό άλμπουμ, γνήσια ζωντανή ηχογράφηση στο θέατρο Απόλλο τον Ιούλη του '71).

PD 5401 Ιούν. '72. **SOUL CLASSICS** (10 επιτυχίες σε συλλογή 14 για την Ευρώπη).

PD 5028 Ιούν. '72 **THERE IT IS** (11 κομμάτια ηχογραφημένα από τον Οκτ. '70 ως τον Φλεβ. '72).

PD 3004 Νοέμβ. '72. **GET ON THE GOOD FOOT** (διπλό άλμπουμ με 14 κομμάτια ηχογραφημένα από τον Οκτ. '70 - Σεπτ. '72).

PD 6014 Μάρτ. '73. **BLACK CAESAR** (Μουσική ταινίας - 11 κομμάτια ηχογραφημένα Νοέμβρη - Δεκέμβρη '72).

PD 6015 Ιουλ. '73. **SLAUGHTER'S BIG RIP-OFF** (Μουσική ταινία, 13 κομμάτια, τα 10 ηχογραφημένα το Μάη του '73 και 3 παλιότερα).

PD 5402 Νοέμ. '73. **SOUL CLASSICS, VOL. 2** (10 και για την Ευρώπη 14 επιτυχίες σε συλλογή).

HRB 1004 '73. **THE FABULOUS JAMES BROWN** (Διπλή συλλογή 20 επιτυχιών).

PD 3007 Γεν. '74. **THE RAYBACK** (8 κομμάτια ηχογραφημένα από τον Φλεβ. ως τον Οκτ. '73).

PD 9001 Αύγ. '74. **HELL** (διπλό άλμπουμ με 14 κομμάτια ηχογραφ. το '73 και το '74).

PD 6039 Γεν. '75. **REALITY** (9 κομμάτια).

PD 6042 μέσα '75. **SEX MACHINE TODAY** (6 κομμάτια).

PD 6054 τέλος '75. **EVERYBODY'S DOIN' THE HUSTLE & DEAD ON THE DOUBLE BUMP** (7 κομμάτια).

PD 6059 Γεν. '76. **HOT** (9 κομμάτια).

PD 9004 μέσα '76. **SEX MACHINE LIVE** (διπλό άλμπουμ επανακυκλοφορία του K 1115).

PD 6093 τέλος '76. **BODYHEAT** (7 κομμάτια).

PD 6111 μέσα '77. **MUTHA'S NATURE** (8 κομμάτια).

PD 6140 Μάης '78. **JAM 1980'S** (5 κομμάτια).

PD 6181 αρχές '79. **TAKE A LOOK AT THOSE CAKES** (5 κομμάτια).

PD 6212 μέσα '79. **THE ORIGINAL DISCO MAN** (6 κομμάτια).

PD 6258 αρχές '80. **PEOPLE** (7 κομμάτια).

PD 6290 μέσα '80. **HOT ON THE ONE** (διπλό άλμπουμ, γνήσια ζωντανή ηχογράφηση στο Τόκυο το Γεν. του '80).

SS 8006 μέσα '80. **LIVE AND LOWDOWN AT THE APOLLO, VOL. 1** (επανακυκλοφορία).

AFESD 1030 '81. **LIVE IN NEW YORK** (διπλό άλμπουμ).

PD 6318 '81. **NONSTOP** (Καινούριες ηχογραφήσεις).

SS 8013. **CAN YOUR HEART STAND IT** (συλλογή επιτυχιών).

SNTF 906 '83. **BRING IT ON** (Καινούριες ηχογραφήσεις).

REVO 1 '84. **ROOTS OF A REVOLUTION** (διπλό άλμπουμ συλλογή '56-64).

SS 8023 '84. **THE FEDERAL YEARS PT. 1** (συλλογή).

SS 8024 '84. **THE FEDERAL YEARS PT. 2** (συλλογή).

422.821-231 '84. **AIN'T THAT A GROOVE** (αμερικάνικη συλλογή σε χαμηλή τιμή).

422.821-232 '84. **DOING IT TO DEATH** (αμερικάνικη συλλογή σε χαμηλή τιμή).

Στη Scotti Bros. SCT 57108 '86. **GRAVITY**. (Οκτώ κομμάτια).

Μόνο Ευρωπαϊκές κυκλοφορίες:

'68. **GREATEST HITS** (12 επανακυκλοφορίες, επιτυχίες κι αποτυχίες).

'68. **MR. DYNAMITE** (12 επανακυκλοφορίες, επιτυχίες κι αποτυχίες).

Μάρτ. '69. **KING OF SOUL** (παρόμοιο με το K 1031).

Αύγ. '69. **SOUL FIRE (GREATEST HITS, VOL. 2)** (Συλλογή 13 επιτυχιών).

Νοέμβ. '69. **THIS IS JAMES BROWN** (Συλλογή 10 τραγουδιών σε χαμηλή τιμή).

Νοέμβ. '69. **THE BEST OF JAMES BROWN** (Συλλογή 12 τραγουδιών).

Μάης '71. **SOUL BROTHER NO. 1** (Συλλογή 12 επιτυχιών).

Φλεβ. '72. **THIS IS... JAMES BROWN** (12 οργανικά κομμάτια).

'72. **PRISONER OF LOVE** (Συλλογή σε χαμηλή τιμή).

Απρ. '72. **SOLID GOLD** (διπλός δίσκος με 30 επιτυχίες, ή σημαντικότερη συλλογή του Τζέιμς Μπράουν).

Δεκ. '80. **SOUL SYNDROME** (6 κομμάτια του '80).

Σημείωση:

Στο πρώτο μέρος της δισκογραφίας είναι οι αμερικάνικες κυκλοφορίες που πολλές δεν έφτασαν ποτέ στην Ευρώπη. Στο τέλος έχουμε τους έντεκα δίσκους του Τζέιμς Μπράουν που κυκλοφόρησαν μόνο στην Ευρώπη. Στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή κυκλοφορούν μόνο δύο δίσκοι του Τζέιμς Μπράουν. Το **SEX MACHINE TODAY** (1975) και το **GRAVITY** (1986).

JAMES BROWN - THE GREATEST HITS - VOLUME 1

ΤΟ ΝΤΕΦΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

ΚΩΣΤΑΣ ΒΙΡΒΟΣ ΜΙΑ ΖΩΗ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ αυτοβιογραφία

ΖΑ-Ι-ΡΑ

Ζαίρα θα 'ρθω να σε κλέψω κάποια βραδιά
απ' την αγκαλιά του Μαχαλαγιά
σβήνω απ' τον πόθο, μ' άλλον σαν σε νοιώθω
αχ! Ζαίρα μου γλυκειά (δίσ)

«...Θεωρώ το ριβλίο αυτό το σπουδαιότερο ίσως — μαζί με την «Αυτοβιογραφία» του Μ. Βαμβακάρη — απ' όσα γράφτηκαν τα τελευταία χρόνια για το ρεμπέτικο και το λαϊκό τραγούδι και ελπίζω ότι το ψύχραιμο και διεισδυτικό βλέμμα του Βίρβου θα βοηθήσει όλους μας να δούμε πιο καθαρά μερικές πρόσφατες στιγμές της πολιτιστικής μας ιστορίας...»

Γεώργιος Κοντογιάννης
Δημοσιογράφος

ΣΤΙΣ ΦΑΜΠΡΙΚΕΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

Κακούργα ματανάστευση
κακούργα ξενητειά
μας πέρνεις απ' τον τόπο μας
τα πιο καλά παιδιά

ΤΟ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΟ

Πικρό σαν δηλητήριο
είναι το διαβατήριο
μα όταν ζεις δίχως ελπίδα
όπου γης είναι πατρίδα

ΛΙΓΑ ΨΙΧΟΥΛΑ

Λίγα ψιχουλά αγάπης σου γυρεύω
και ως την άλλη μου ζωή θα σε λατρεύω

ΓΕΝΝΗΘΗΚΑ ΓΙΑ ΝΑ ΠΟΝΩ

Γεννήθηκα για να πονώ
και για να τυραννιέμαι
την ώρα που σε γνώρισα
βαρδιά την καταριέμαι

ΣΤΟΥ ΜΠΕΛΑΜΗ ΤΟ ΟΥΖΕΡΙ

Στου Μπελαμή το ουζερί
λόγια πικρά, κορμιά νεκρά
βλέμμα σβησμένο
Ζήση μου ψεύτρα και σκληρή
μου 'δειξες δρόμο σκοτεινό
και λαθεμένο

ΜΕΣΑ ΣΕ ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ

Σε μια νύχτα μου 'χεις κάνει
άσπρα τα μαλλιά, μαύρη την καρδιά
Σε μια νύχτα μου 'χεις κάνει το φτωχό κορμί
σα το δέντρο που το κάψαν χίλιοι κεραυνοί
Γιατί με πρόδωσες, γιατί

Είναι ένα υλικό αυτού-
σιο, όπως το αντέγραφα από τους τοίχους
των πειθαρχείων, των αναρρωτηρίων, των απο-
χωρητηρίων, των σκοπιών και όπως το κατέ-
γραφα από ζωντανές απαγγελίες

323

Ο παλιός την κάνει έτσι
στη φοράει κοκορέτσι.

168

Μην κλαις αγάπη μου γλυκειά
που μ' έχουνε φαντάρο
θα με ξεχάσεις κάποτε
και θα φιλήσεις άλλον.

153

Γιατί με λησμονήσατε
δεν είμαι πεθαμένος
είμαι σ' ένα στρατόπεδο
μεσ' στο χαχί ντυμένος.

128

Θα 'θελα να 'μουν σουτιέν
στα στήθη τα δικά σου
για να μετρώ αγάπη μου
τους χτύπους της καρδιάς σου.

24

Τη γκόμενα μου στο στρατό
την έλεγαν Μι 'Ενα
τη χείδενα τη λάτρενα
λες κι ήτανε παρθένα.

111

Το φανταράκι στο στρατό
να μην το λησμονείτε
με γράμματα κι επιταγές
να το παρηγορείτε.

230

Πουτάνες μ' αρνηθήκατε
γιατί είμαι φαντάρος
μ' άλλους γαμιέστε έμαθ
και θα σας πάρει ο χάρος

100

Τα μακαρόνια του στρατού
όλα θα τα ενώσω
να φτιάξω जिδηρόδρομο
να 'ρθω να σ' ανταμώσω.

ΓΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΤΗΛ.: 3629.569

ντέφι

Το περιοδικό για το τραγούδι

και δίσκους και συναυλίες και σινεμά και βιβλία και βίντεο
και τηλεόραση και χιλιάδες άλλα ελληνικά θέματα

ΠΟΙΟΣ ΣΤΗ ΧΑΡΗ ΣΟΥ! ΑΝ ΓΡΑΦΤΕΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗΣ ΣΤΟ ΝΤΕΦΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟ
ΘΑ ΣΟΥ ΄ΡΧΕΤΑΙ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟ ΠΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΕΙΣ:

15%

ΕΚΠΤΩΣΗ
ΣΤΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΝΤΕΦΙ

15%

ΕΚΠΤΩΣΗ
ΣΤΑ
ΜΟΥΣΙΚΑ
ΒΙΒΛΙΑ

15%

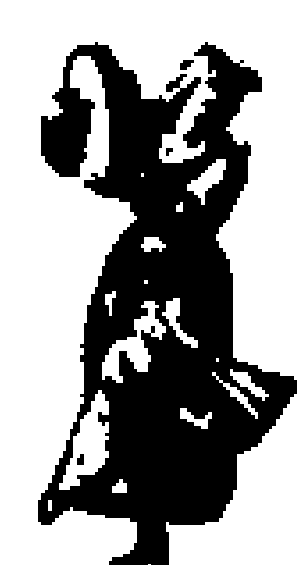
ΕΚΠΤΩΣΗ
ΣΤΟΥΣ
ΔΙΣΚΟΥΣ &
ΚΑΣΣΕΤΕΣ

20%

ΕΚΠΤΩΣΗ
ΣΤΑ
ΒΙΒΛΙΑ
ΝΤΕΦΙ

ΝΑΙ ΘΕΛΩ ΝΑ ΓΙΝΩ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗΣ ΣΤΟ ΝΤΕΦΙ ΓΙΑ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ
ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΑΣΤΕΙΟ ΠΟΣΟ ΤΩΝ 2.040 δρχ. (ΑΝΤΙ ΚΑΝΟΝΙΚΟΥ 2.400)
ΗΠΑ 36\$, ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ 48\$ Αυστ. ΕΥΡΩΠΗ 14£ Αγγλίας.
ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ: Π. ΔΗΜΑΚΗΣ • ΣΟΛΩΝΟΣ 85 • Τηλ. 3629569 • ΑΘΗΝΑ

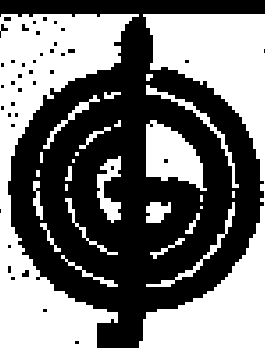
ΟΝΟΜΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΤΗΛ. Τ.Κ.

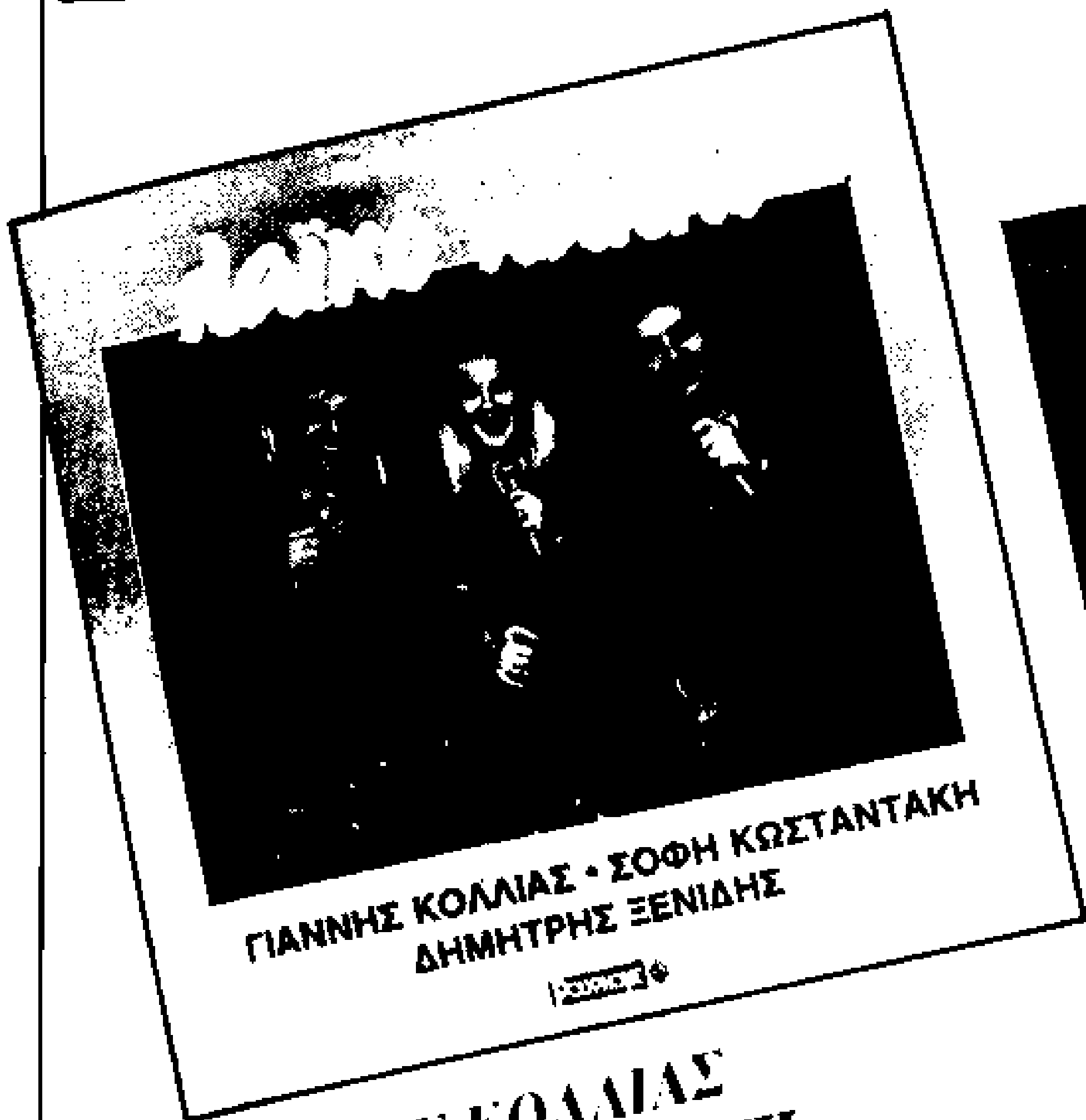

ντέφι

ΣΟΛΩΝΟΣ 85 ΑΘΗΝΑ 106 79

Οι λαϊκές επιτυχίες είναι...

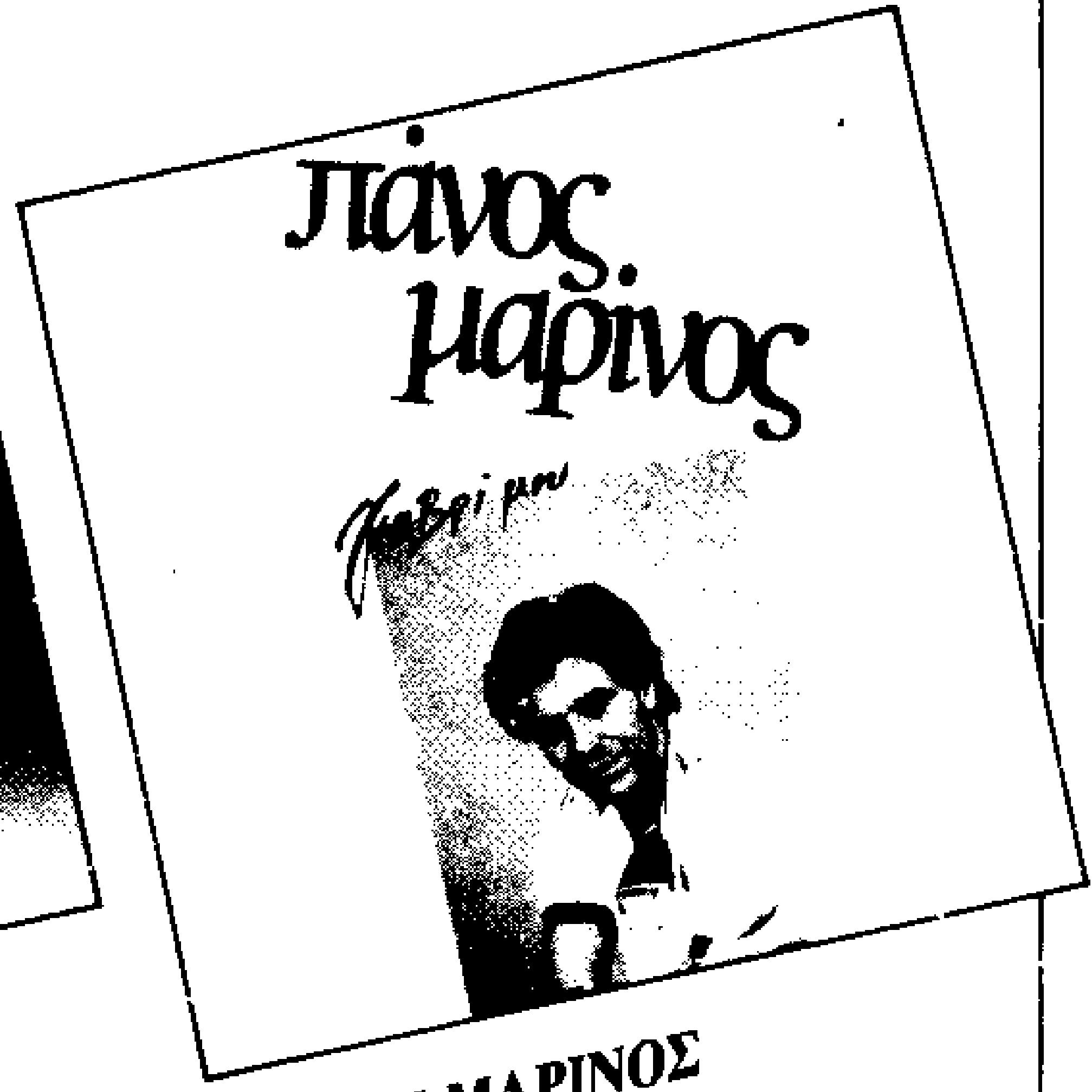
POLYPHONE

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΛΛΙΑΣ
ΣΟΦΗ ΚΩΣΤΑΝΤΑΚΗ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΞΕΝΙΔΗΣ
Λαϊκό πάλκο

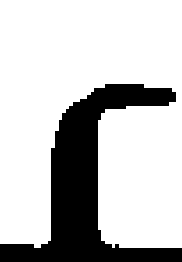
ΝΙΚΟΣ ΚΑΜΠΟΛΗΣ
Σουξέ είναι τα χείλη σου

ΠΙΝΟΣ ΜΑΡΙΝΟΣ
Γιαβρί μου

Κυκλοφορούν σε δίσκους και κασέτες

Pret á Porter

LINEA FRATINA

ΚΟΔΡΙΓΚΤΩΝΟΣ 11Β

ΜΗ ΧΑΣΕΤΕ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΔΙΣΚΟΥΣ

ΜΠΑΜΠΗΣ ΓΚΟΛΕΣ
ΤΙ ΘΑ ΓΙΝΩ ΕΓΩ ΧΩΡΙΣ ΕΣΕΝΑ
Ο μοναδικός ερμηνευτής και ανανεωτής του αυθεντικού
ρεμπέτικου τραγουδιού.

Από
ΦΑΛΗΡΕΑ

Ross Daly

ROSS DALY

Για μας ο πιο ενδιαφέρων μουσικός δίσκος της Χ
Μια ολοκληρωμένη μουσική πρόταση για την μου
Ανατολής.

ΝΙΚΟΣ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ
ΚΑΝΟΝΑΚΙ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΕΞΙΟΤΕΧΝΕΣ

ΝΙΚΟΣ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ
ΚΑΝΟΝΑΚΙ

Ο μοναδικός δίσκος στην Ελληνική δισκογραφία με κανο-
νάκι με τον κορυφαίο Νίκο Στεφανίδη

Αυθεντικά Ρεμπέτικα
της Αμερικής

ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΡΕΜΠΕΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ένας δίσκος που έρχεται να φωτίσει περισσότε-
ρίεργη και γοητευτική ιστορία του Ελληνισμού
ρική.

ΝΕΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΕΣ

ΖΙΓΚ-ΖΑΓΚ ΠΛΑΝΟΔΙΟΙ ΕΡΩΤΕΣ
ΝΙΚΟΣ ΜΗΛΙΩΝΗΣ
ΒΑΝΕΣΣΑ ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ

ΔΙΣΚΟΙ - LYRA - ΤΑΙΝΙΕΣ

ΟΙ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ

«Μέσω νεφών»

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

«Όχι πιασγυρίσματα»

Λ. ΚΟΚΟΤΟΣ-Φ. ΛΑΔΗΣ

«Το ποτάμι»

Τραγ. Ε. Τσαγκάρη
Κ. Λεοντίδης & η Σ. Μπέλου

ΙΣΙΔΩΡΑ ΣΙΔΕΡΗ

«Ερωτικές κόντρες»

ΓΛΥΚΕΡΙΑ

«Μάτια μου»

**Σ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΒΙΚΥ ΜΟΣΧΟΛΙΟΥ**

«Στους ανήσυχους δρόμους»

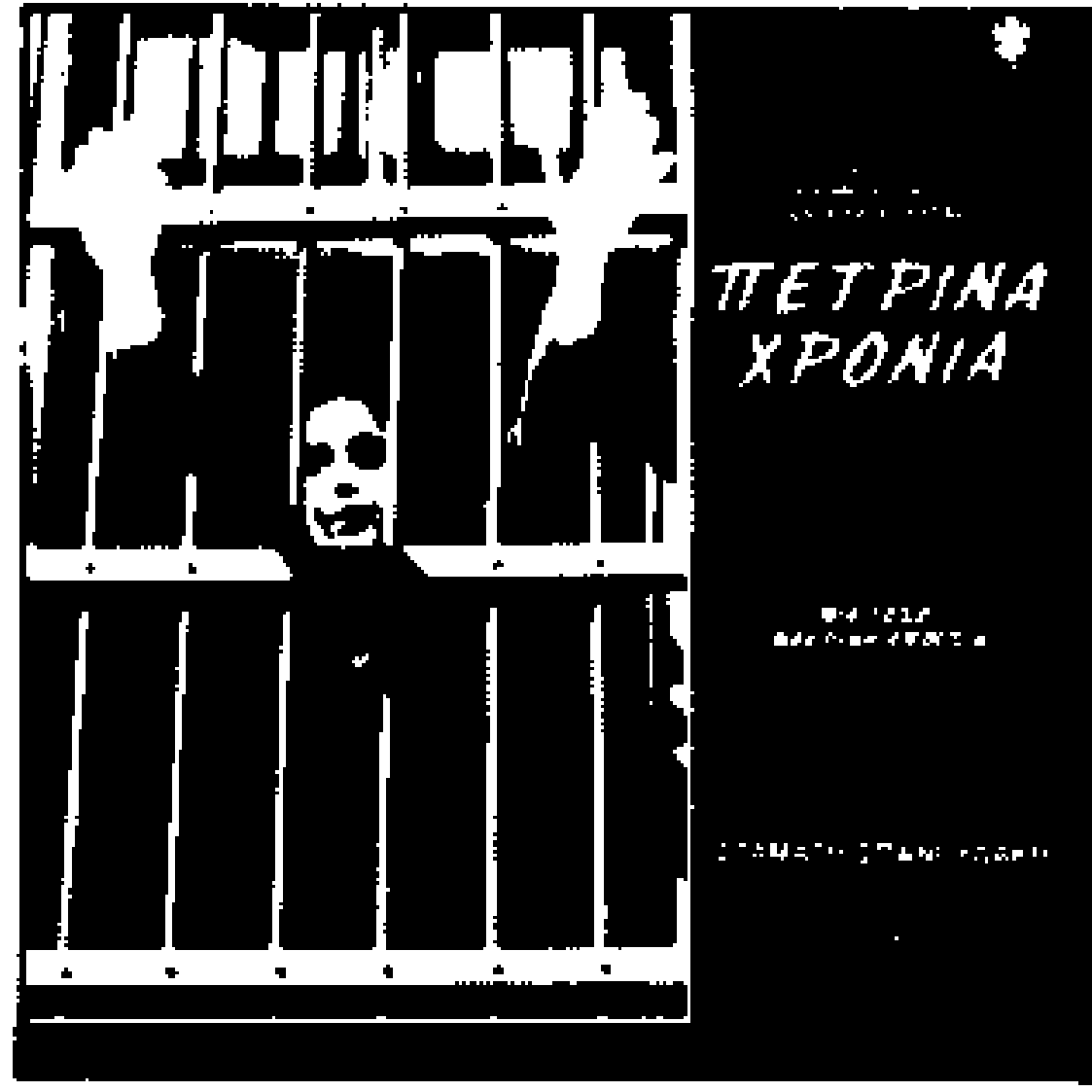
**ΜΙΜΗΣ ΠΛΕΣΣΑΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ**

Μουσική συνάντηση 2

Τραγ. Γ. Δημητράς
Π. Ξανάκη, Κλεοπάτρα
Α. Ζαφειρόπουλος

ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΖΟΥΓΑΝΕΛΗΣ

«Πέτρινα χρόνια»

«Σουξέ»

**ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ**

«Κοντραμπάντο»

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΟΚΑΡΙΝΗΣ

«Αυτόγραφο»

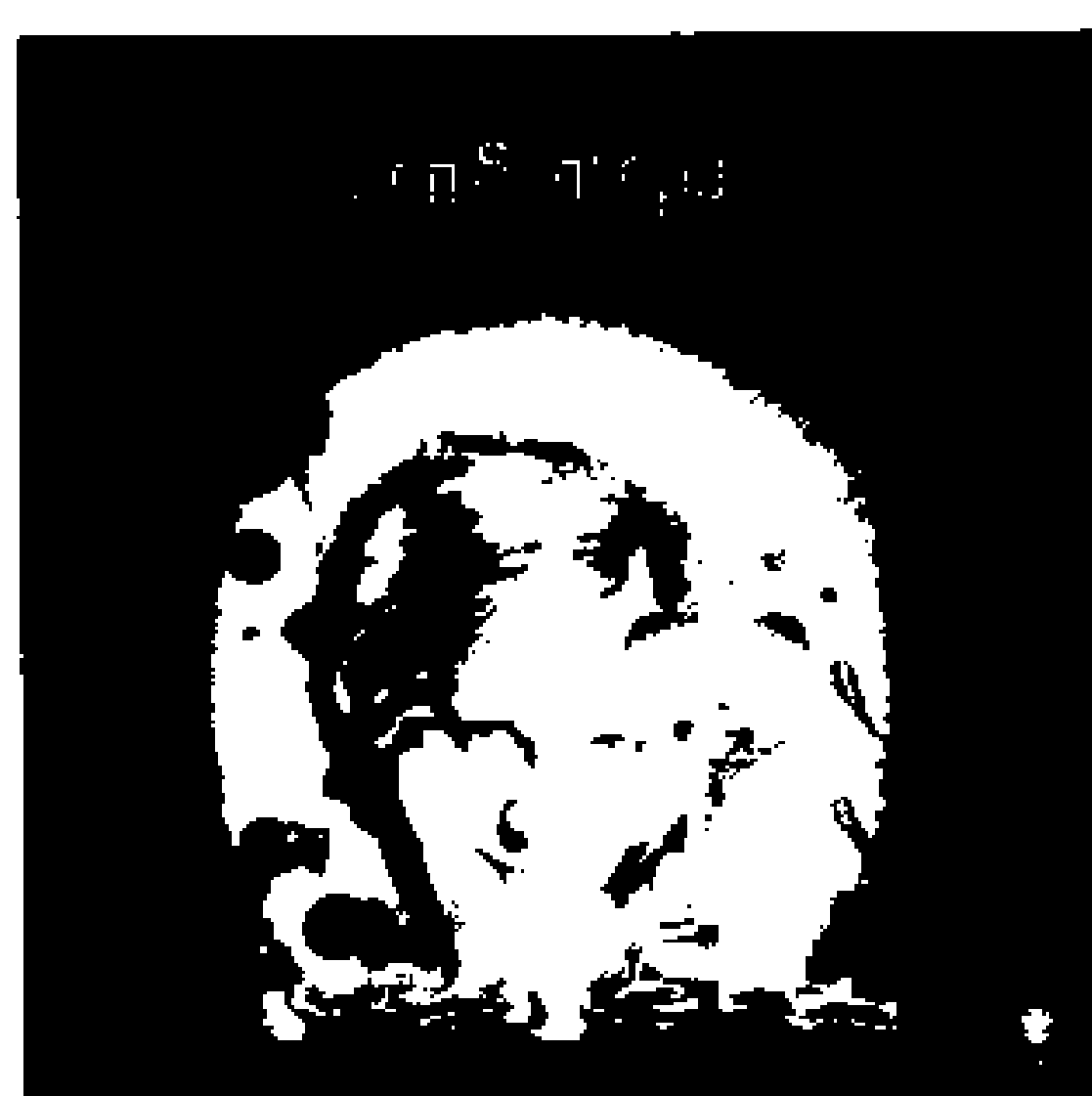
ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

«Η θρησκεία μου είσαι εσύ»

Ν. Ιγνατιάδης-Α. Παπαδημητρίου

ΛΕΝΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

«Λεπιδόπτερα»

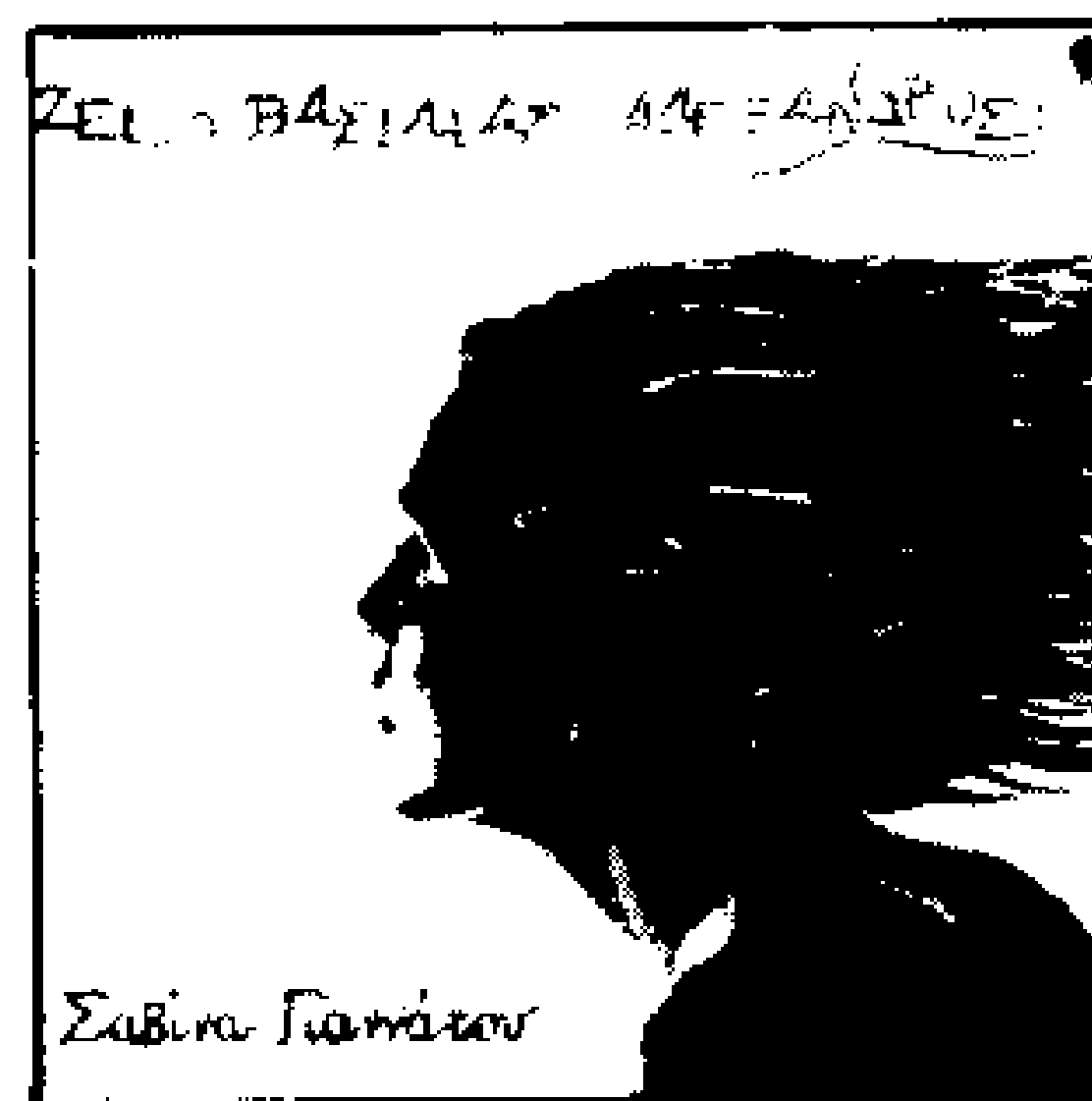
ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

«Ζωντανή περιπέτεια»

Ζωντανή ηχογράφηση από
το θέατρο Λυκαβηττού

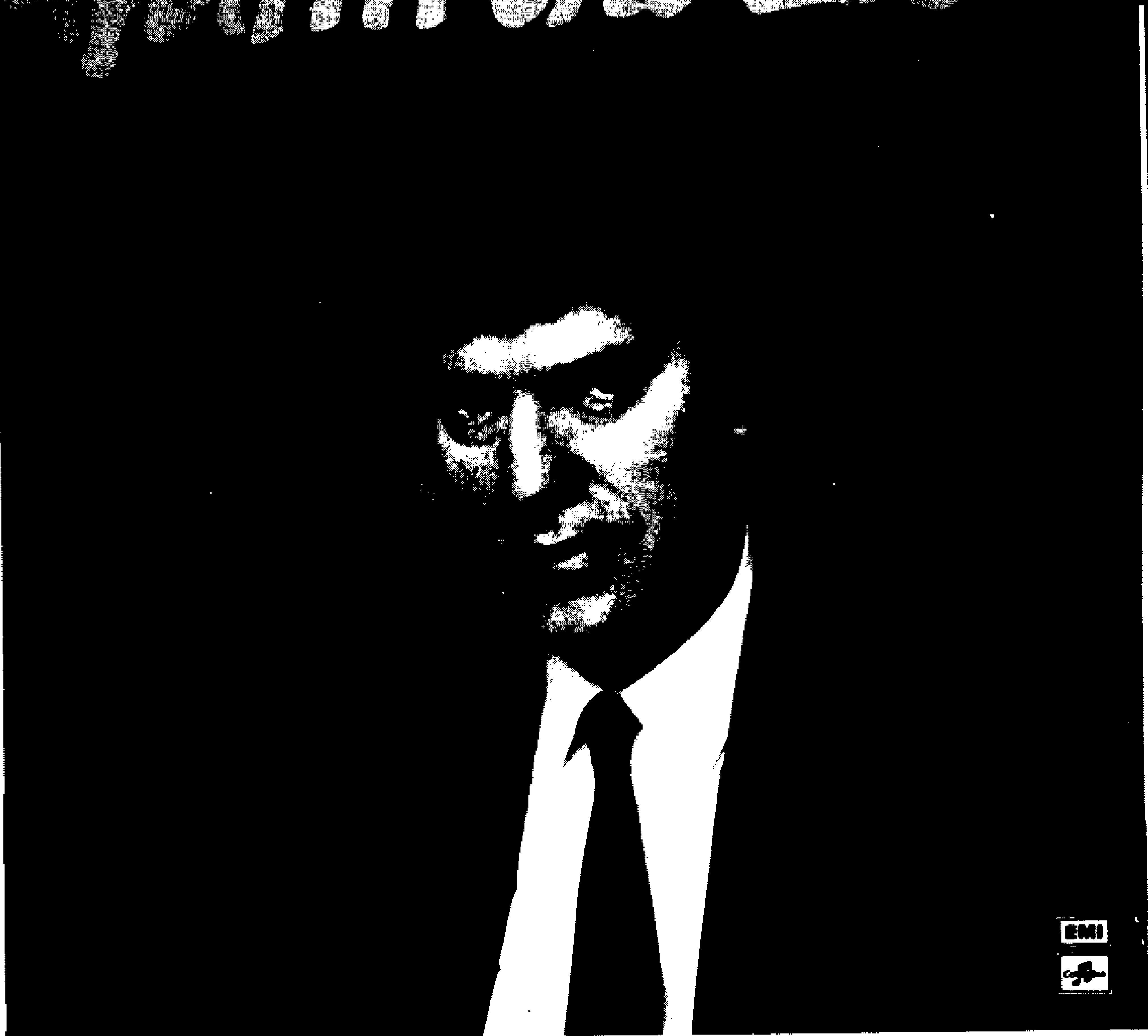
ΣΑΒΙΝΑ ΓΙΑΝΝΑΤΟΥ

«Ζει ο βασιλιάς Αλέξανδρος»

ΧΡΗΣΤΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Μην πνίξετε την όλη ζωή

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΒΕΚΑΣ

Ο λαϊκός δίσκος της χρονιάς

από την

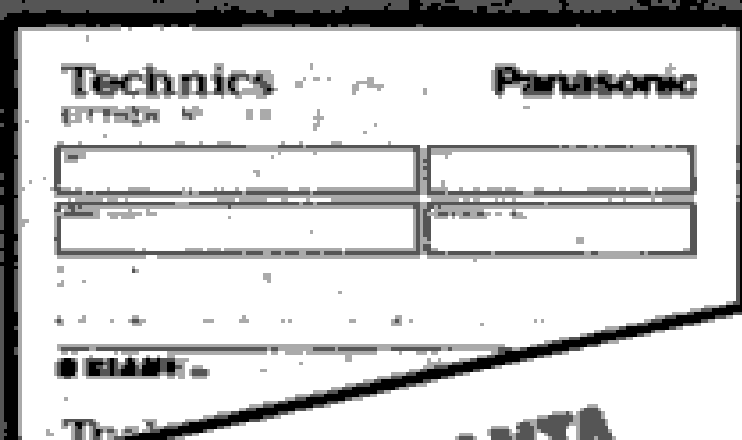
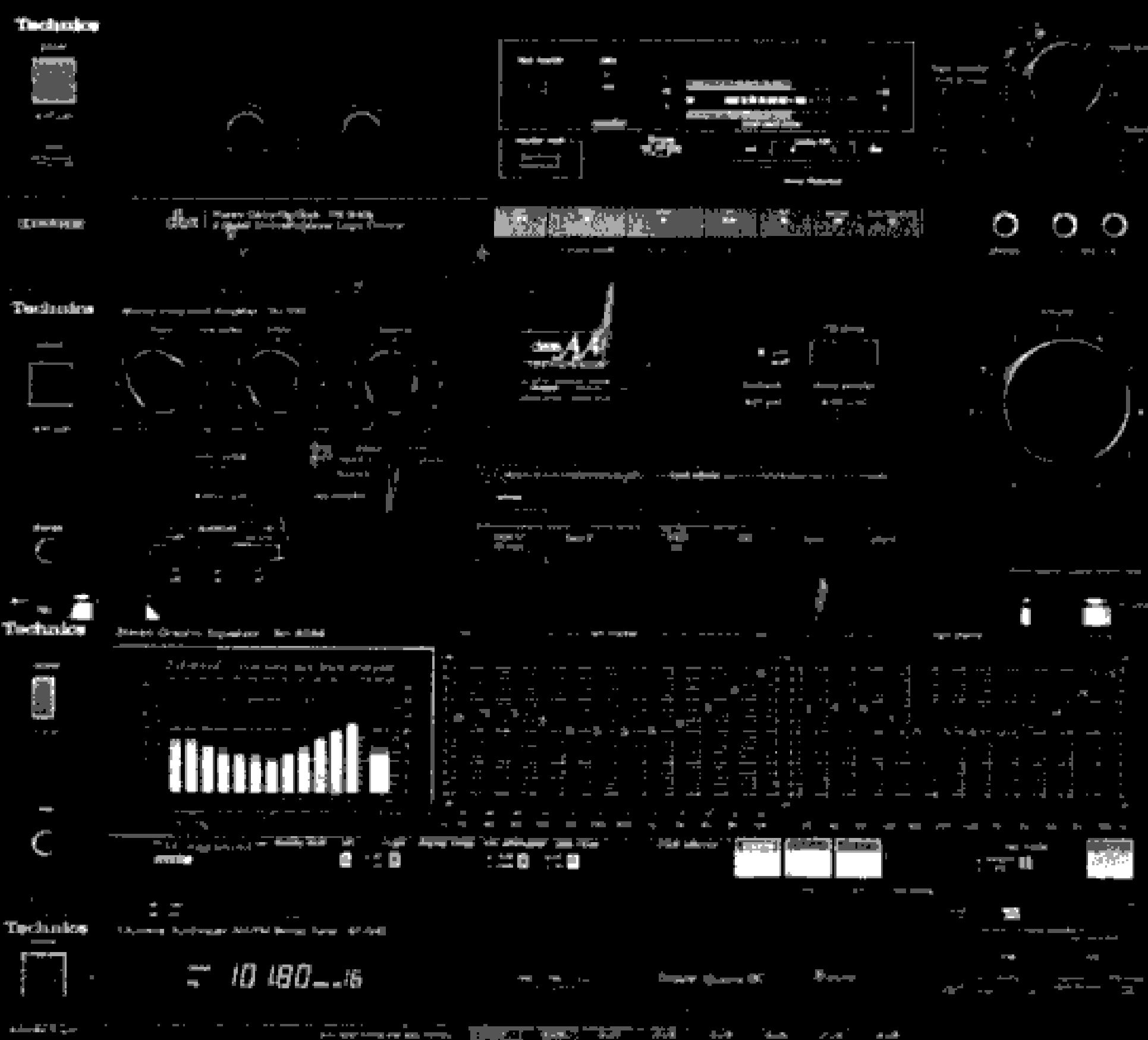
ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΤΕ ΤΗΝ ΤΕΛΕΙΟΤΗΤΑ

COMPACT
disc
DIGITAL AUDIO

Technics

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ
ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΣΗΜΕΡΑ

ΖΗΤΑΤΕ ΠΑΝΤΑ
ΤΗΝ ΕΓΓΥΗΣΗ
ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝ ΟΔΗΓΙΕΣ
ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΑΝΕ

ΑΘΗΝΑ: ΣΟΛΩΜΟΥ 39 • 106 82 • ΤΗΛ. 3609.621 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ: Β. ΟΛΓΑΣ 253 • 546 56 • ΤΗΛ. 429.141